

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XVIII. évfolyam 247. szám.

Nagy-Várad.

Szerda, 1912. október 30.

A pénz drágulása és a katonai hitel.

(K. Ö.) Mikor már ugyis nyakig
uszunk a pénzdrágaságban és pénz
egáltalában nem kapható, ujabbi
penzdrágulásról kell beszámolnunk.
Amint az értékpapiroknak megvan
a magok háborus árfolyamuk, ugy
a pénznek is megvan a maga hábo-
rus kamatlába. Kezdte a kamatláb
emelését az angol bank, folytatta a
francia, a belga, a svéd, utánna jött
a német birodalmi bank és befejezte
az osztrák-magyar bank.

Mindenekelőtt azt kell megállá-
pitanunk, hogy a bankok pénzügyi
helyzete nem indokolja a kamatláb
emelést. A kamatláb emelés előttük
kedves dolog lévén, a balkán zava-
rokat ürügyül használják fel arra,
hogy a hitelkeresőket megsarcolhas-
sák. És egyuttal ugy tetetik mago-
kat, mintha a balkáni háborunál is
komolyabb dologtól tartanának. Te-
hát teljesen indokolva van a ka-
matlábemelés.

Csak hogy mi másképpen fogjuk
fel a dolgot. Az ország hiteligényei
nagyobb súlylyal esnek mérlegbe,
mint a jegybankok részvényeseinek
önző érdekei. A nagy osztalék és a
bankok hatalmas tartalékai onnét
kerülnek ki, mert vannak, akik a
bankok pénzét igénybe veszik. Ha
nem lenne hitel, nem lenne osztalék.
A bankok tehát bizonyos elő-
zékenységet tartoznak az ország
hitelszükségletei iránt tanusítani.
Sohasem tették, most sem teszik,
mert erősebbek, mint azok, akik a
hitelre rászorulnak. Az ujabbi ka-
matlábemelésnek az lesz a követ-
kezménye, hogy sok gazdasági
existencia, mely ma még valahogy
tartja magát, az ujabbi merényletre

meg fog bukni. Mert a rendkívüli
penzdrágaságnak nem az az értelme,
hogy lehet pénzt kapni, de magas
kamatláb mellett, hanem az, hogy
pénzt egyáltalában nem lehet kapni.

A mi hadvezetőségünk pedig
ilyen szükös világban katonai hite-
leket szavaztat meg. De honnét ve-
gyük a fedezetet? Bizonyára jára-
dekből. De ki gondolna járadék ki-
bocsátásra, mikor az angol bank
kamatlába 5 százalék és a magyar
koronajáradék 84 körül mozog. De-
hát valahonnan csak kell fedezetet
találni. Pénzünk nincs, járadékot
nem lehet elhelyezni, mert a lefelé
való licitálásban bizonyára nem le-
szünk az elsők között. Nem marad
egyéb hátra, mint pénztári jegyeket
kibocsájtani. Rothschild, ki ujra ke-
gyeibe fogadja az országot, — bi-
zonyára Lukács hathatós pártfogása
mellett hajlandó 4 és fél százalékos
pénztári jegyeket átvenni. És ne-
hogy valamely jámbor lélek azt
gondolja, hogy a 4 és fél százalékos
pénz a mai viszonyok között elég
olcsó, sietünk kijelenteni, hogy a
pénztári jegyeknek is éppen ugy
meg van az árfolyamuk, mint a já-
radékoknak. Azt elárulják, hogy a
magyar pénzügyminiszter 4 és fél
százalékos pénztári jegyeket fog ki-
bocsájtani, de hogy ezeket a pénz-
csoport hányas árfolyamon veszi
át, arról mélységesen hallgatnak.
Ez azt jelenti, hogy háborus árfolya-
mokról lesz itt szó és a Rothschild-
csoport bizonyára ki fogja aknázni
a helyzetet, már csak azért is, mi-
vel pár évvel ezelőtt kitünt, hogy
szépen el lehet helyezni állami köl-
csönt, még ha nem is a Rotschild-
csoport veszi át azt. Most azonban
rája vagyunk utalva. Angolország
is csak azért emelte a kamatlábat,

hogy drágábban adhasson kölcsönt
Törökországnak. Franciaország pe-
dig azért, mert Oroszországnak is
pénz kell. Németország az annexió
idejében politikai szivességből adott
pénzt és pénztárjegyeinkkel is bőven
el van árasztva, nem marad más
hátra, mint az ország régi és bevált
bankárjához fordulni.

De hát meddig fog ez tartani
és hol lesz ennek vége? Bajos
megmondani. Mert a militarizmus
molochja telhetetlen, a nemzetközi
kapitalizmus pedig gondoskodik za-
varok mesterséges szításával arról,
hogy a militarizmusnak meg le-
gyen a létjogosultsága.

Ezt némileg csak az imperia-
lisztikus törekvések háttérbe szo-
ritásával a nemzeti fajpolitika kul-
tuszával lehetne ellensúlyozni.

Közös minisztertanács. Bécsből
jelentik: A közös miniszteri tanácskozás,
amely tegnap délután négy órakor kezdődött,
ma reggel négy órakor ért véget. A magyar
miniszterek, akik a tanácskozásban részt
vettek, ma délelőtt visszautaztak Budapestre.
A konferencia foglalkozott a delegációk pro-
gramjának megállapításával, a boszniai vas-
utak ügyével és a külpolitikai helyzettel.
Gróf Berchtold közös külügyminiszter ismer-
tette az osztrák és a magyar kormány tag-
jaival ama sürgönyváltások tartalmát, ame-
lyek az európai nagyhatalmak között a bal-
káni háborura vonatkozó közbelépést céloz-
ták. Ezután a külügyminiszter Ausztria-
Magyarország álláspontját vázolta, amely
egyelőre várakozó marad. A boszniai vas-
utakról folytatott tanácskozás eredménytele-
nül végződött s nem sikerült a kormányok
között fennálló nagy nehézségeket eloszlítani.
A két kormány szakreferensei legközelebb
ujra megkezdik a tárgyalást.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

A BALKÁNI HÁBORU.

A harcerekben mindenfelé vereséget szenved Törökország. Fontos erődítmények esnek a szövetséges badseregek hatalmába, igen sok helyen minden ellentállás nélkül, vagy pedig alig számbavehető harcra. A mozlim inferioritása most már szemmel látható, jóllehet Európa szimpátiája Törökország részén van.

A hatalmak azonban még mindig passzív módon viselkednek a háborúval szemben. Akadémikus jelentőségű eszmecserék folynak, miközben pedig egyre dúl a háború és most már Törökország feloszlásáról kezdenek beszélni a balkáni államokban. A hármasszövetség egyrészt és a hármasszövetség másrészt azonban minden eddigi tartózkodása dacára is, ha a balkáni status quo nem is tudja megővni, de azt mindenestre meg fogja akadályozni, hogy a balkáni háborúból európai konflagráció legyen.

A háborúról szóló tudósításaink a következők:

A bolgárok előnyomulása.

Szófia, október 29.

Bunar-Hisszárt, ahová a kirk-kilisszei török helyőrség visszavonult a bolgárok megszállták.

Konstantinápoly felé.

Szófia, október 29.

Itt hírek vannak forgalomban arról, hogy Dimatikát a szövetségesek bevették s hogy a szerbek Üszkübtől Köprülüig hatoltak. Ez azért fontos, mert ez a hely lett volna a törököknek a legerősebb védelmi helye.

De nagy meglepetés számba megy hogy a bolgárok a Drinápolyból Konstantinápolyba vezető vasuti vonalat Babo Eszkinél

megszállták. A bolgárok minden ellentállás nélkül szállták meg ezt a helyet. A törökök annyira nem voltak elkészülve erre a támadásra, hogy abban a pillanatban, amikor megszállták, egy török vonat futott be az állomásra. Miután ennek a helynek megszállása sikerült a bolgároknak, Drinápoly sorsa két-három nap múlva okvetlenül el fog dőlni és akkor az út, amely Konstantinápolyig vezet, szabaddá lesz.

Izgatottság Romániában.

Bukarest, okt. 29.

A fővárosi lakosság annyira ideges, hogy minden kószá hirnek hitelt ad. A helyzet különösen azért nagyon nehéz, mert Románia a békekeletkezés időpontját elmulasztotta. Ha Románia idejekor mozgósított volna, akkor idejekor megakadályozta volna azt, hogy Bulgária a háborút megüzenje. Romániának legfőbb érdeke, hogy mint dunai állam és Fekete tengeri állam olyan legyen helyzete, hogy szomszédjai ne fenyegethessék, különösen olyan szomszéd, aki Románia iránt nem volt mindig a legjobb indulattal.

A királyné és a főhercegnők a sebesültek közt.

Larissza, okt. 29.

Alice hercegnő, Sándor hercegnek felesége a hadseregnél van s orvosi szolgálatokat tesz. Zára Taporában éjjel-nappal a sebesültekkel foglalkozik s ruhája rendszeren tele van vérrel. A királyné is a sebesülteket ápolja.

Az angol kormány és a háború.

London, okt. 29.

A Standard jelentése szerint az angol kormányban a Balkán kérdéstről nagy differenciák merültek fel. Grey Edvárd határozottan elne van minden területi változás-

nak, míg ellenben Lloyd Georg teljesíteni kívánja a balkáni népek követeléseit s ujjongásba tör ki valahányszor török vereséget jelentenek.

Plevje bevétele.

Rjeka, okt. 29.

A montenegrói csapatok tegnap délben bevették Plevjét.

A török vereség oka.

Konstantinápoly, okt. 29.

A kirk-kilisszei eseményeket most következőképpen magyarázzák: A török vezérek egyrésze bosszankodott a csapatok lassu előnyomulása miatt és végül engedelmet kaptak arra, hogy előrenyomulhasanak. Október 21-én éjjel erős gyalogos és lovas hadosztály Mahmud és Azisz hadvezérek parancsnoksága alatt elindult, hogy a bolgárokat meglepje. Az éjjel nagyon viharos volt s a törökök korán reggel össetalálkoztak a bolgárokkal, de nem előcsapatokkal, a mint ők hitték, hanem nagyon erős hadsereggel, amelyet a törökök nem tudtak visszaverni. Ehhez járult még az is, hogy az éjjeli sötétségben az egyik török hadosztály tűzbe vett egy másikat és igen nagy veszteségeket okozott nekik. A bolgárok a törököket visszaverték s a menekülő török lovaság óriási rémületet okozott s magával ragadta a gyalogosokat is.

Nikita a kórházban.

Rjeka, okt. 29.

Nikita király tegnap meglátogatta a kórházat, a melyben nagyon sok sebesült fekszik. Az egyik teremben meglátott egy asszonyt, aki égő viaszgyertyával ült fiának holtteste mellett. A király megvigasztalta az asszonyt, aki elmondta neki, hogy ezen

TALÁLKOZÁS.

Mikor Rivoyné a gyertyát meggyújtotta, hogy hálószobájába visszavonuljon, halk kopogás hallatszott az utcára nyíló ablakon. Az öreg asszony megállt és figyelt, hogy vajjon nem csalódott-e, mikor a kopogás megismétlődött. Eleinte vonakodott ajtót nyitni, mert az óra éppen kilencet ütött és ilyen időtájt ismerősei közül senki sem szokta meglátogatni, a levélhordó pedig már a kora esti órákban ott járt nála.

Férje halála óta egyedül lakott a falu végén levő házában. A környéken a legkisebb neszt is meg lehetett tisztán hallani, mert amint az alkonyat ráborult a tájra, a mélységes csendben a legesekelebb zaj, a kutya vakkantása, a léptek nesze és a leghalkabb szó is sokszorosan visszhangzott. a csinos házikó földszintjén csak a konyha és ebédlő, az emeleten pedig a háló- és lakószobák voltak elhelyezve.

A házat kisterjedelmű kert körítette, melyben a hasznos a kellemessel egyesült, amennyiben pompás, illatos virágágyak mellett a konyhára szükséges zöldséget is megtermelte.

A gazdálkodásban reggelenként egy falu-

beli asszony is segédkezett, aki azonban tizenegy óra tájban már eltávozott. Ilyenkor özvegy Rivoyné szabadon rendelkezhetett ideje felett, amelyet varrással, olvasással, sétákkal és látogatások fogadásával töltötte el.

A kopogás még mindig hallatszott, de nem nagyon erősödött és Rivoynének hirtelen eszébe jutott, hogy a gyertya világát kívülről valószínűleg észrevették és az alkalmatlan látogató azért erőlködik, hogy ebben a szokatlan időben is beocsátást nyerjen, de az egyedül lakó nő nem merte kinyitni a kaput. Felfelé haladt a lépcsőkön és szobájába érve, kinyitotta az ablak szárnyát és az ajtó előtt egy férfi árnyékát pillantotta meg.

— Ki az? — kérdezte félénken.

— En vagyok Georges, Anne Beauchines fia, — válaszolta halkán az idegen.

— Szent Isten, te vagy az, Georges? Várj egy kicsit, mindjárt ajtót nyitok.

Letepegett a lépcsőn és félretolta a nehéz vasreteszt.

— Mit keresel te itt ilyen késő éjszaka? Hadd nézzelek meg jobban, hiszen már tíz év óta nem láttalak és mégis mindjárt megösmertelek.

Rivoyné gyöngéden megölelte a magas termetű, csinos fiatalembert, aztán az ebédlőbe vezette, letette a gyertyatartót az asztalra és jóságosan szemlélte keresztfiát.

— Böcsánatot kérek — mondta Georges látható zavarral, — hogy még ilyen későn is alkalmatlankodom, de kénytelen voltam bekopogtatni, mert a párisi vonatnak nagy késése volt. Azonban, ha terhére vagyok, inkább szállodába megyek, ámbár mondhatom, hogy most is olyan otthonosnak érzem itt magamat, mint gyermekkoromban, amikor keresztanyám jóságából a szünidőmet mindig itt tölthettem el.

— Nem is bocsátlak idegenbe, fiam! Öreg keresztanyádnak mindig szívesen látott vendége vagy és nagyon okosan tetted, hogy fölkerested az egyetlen szerető lényt, aki családotból még életben maradt. Reményem, hogy legalább vasárnapig nálam maradsz. Elég soká távol voltál és csak nagyritkán adtál hírt magadról, te rossz fiu, noha — dicséretedre mondom — minden névnapon és újévkor fölkerestél soraidal. Ezért most mindent megbocsátok. Tudom, hogy a te korodban, az ifjuság könnyen megfélekedezik az öregekről.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóczi-ut, 9. szám alatt a Széchenyi szálloda mellett
fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

a fián kívül a Tarabos hegynél férjét és még két fiát elvesztette. Férje vitte a zászlót és a mikor elesett, átadta fiának s a mikor ez is sebesülve rogyott össze, átadta a zászlót öcsésének. A király könnyező szemekkel vigasztalta az asszonyt és megígérte neki, hogy a trónörökös úgy fog róla gondoskodni, mint a saját anyjáról.

A kirk-kilisszei várparancsnokot agyonlőtték.

London, okt. 29.

Konstantinápolyból táviratozzák a Daily Mailnek: A haditörvényszék agyonlövötte Aziz beyt, a kirk-kilisszei parancsnokot, mert ő volt oka annak, hogy a török seregben zavar támadt.

Az osztrák miniszterelnök a háborúról.

Bécs, okt. 29.

A Reichsrath mai ülésén az interpellációkra válaszolva, gróf Stürgkh miniszterelnök hangsúlyozta, hogy mint már a delegációkban az erre leghivatottabb tényező kifejtette, a monarchia külügyi politikájának irányelve évtizedes tradícióihoz hiven feltétlenül békés.

Stürgkh miniszterelnök beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Bármilyen békések is a monarchia intenciói, hangsúlyoznom kell azt, hogy egy nagyhatalomnak *nem lehet egyedüli feladata, hogy mindenáron és minden esetben csakis a béke fentartására törekedjék.*

Milyen a szabadkőműves bátorság?

Páris, október 29.

A Malin konstantinápolyi tudósítója egy török miniszterrel beszélt — nevét nem

árulja el — a török hadsereg demoralizációjáról.

— A mi velünk történt, — mondotta a miniszter — az páratlanul áll a török birodalom történetében. Nem verték meg a török sereget, hanem valami megfoghatatlan rémület fogta el hadainkat az ellenség szemelátára, a mi még nagyobb csapás, mint a veszített esata. Mikor a nagy vezérkar egyremásra kapta a táviratokat a haretérről, elképedt. Értelmetlenek voltak és ez okozta, hogy segédszervezetek küldéséről sem lehetett gondoskodni. A nagy vezér nem tudta kiolvasni a táviratokból, hogy mi történhetett. A kirk-kilisszei csata napján például az első távirat mindjárt azt jelentette, hogy a bolgár lovas-ság bevonult Kirk-Kilisszébe.

A jelentések arra vallanak, hogy az egész sereg demoralizálva volt. *Egy egész zászlóalj messze a harcfronttól egyszerűen megfutmodott, pedig még nem is látta az ellenséget. Ugyanakkor Aziz pasának, a török szabadkőművesség nagymesterének hadosztálya is futásnak eredt.* Hasztalan küldte a parancsokat Mahmud Mukhtar pasa, a sereg fővezére az egyes hadosztályokhoz, már nem használt semmi, futott az egész had. A főparancsnok azzal fenyegetőzött, hogy egymaga megy az ellenség felé vezérkarával, mert abban bizott, hogy akkor csapatai visszafordulnak. A fejezetsétség általános volt, a török sereg megfutmodott. Csak egy távirás maradt a helyén a haretéren és tovább végezte munkáját, egyszerre a telegramm a szó közepén megszakadt, mintha a távirógépet is pánik fogta volna el.

A nagyhatalmak intervenciója.

Bécs, okt. 29.

A nagyhatalmak kormányai között folynak a tárgyalások a hadviselő feleknél tervezett intervenció dolgában. Megállapodás

még mindig nincsen és értesülésünk szerint gróf Berchtold közös külügyminiszter a tegnapi közös konferencián részletesen ismertette a külpolitikai helyzetet, úgy nyilatkozott, hogy a hatalmak közbelépésére még nem érkezett el a megfelelő időpont. Ennél fontosabb azonban az, hogy a míg a hatalmak egymás között teljesen meg nem egyeznek arra nézve, hogy mi történjék a Balkánon a háború után, addig az intervenció és a tervezett európai konferencia sem tartható meg. Annyi bizonyos, hogy a hatalmak már nem ragaszkodhatnak a földrajzi statusquo fentartásához, hanem mint a közös külügyminiszterium lapjának, a Fremdenblattnak mai közleménye mondja: „az európai érdekek zavartalan fentartása a Balkánon alkotja azt a statusquót, melyért egész Európa, a mint ez most már világosan kitűnik, exponálja magát”. A hatalmak tehát most már arra törekcsenek, hogy az új alakulások közepette saját érdekeiket is megvédjék.

Megsebesült török herceg.

Konstantinápoly, okt. 29.

Megerősítést nyer, hogy Abdul Halim herceg, Abdul Hamid ex-szultán fia, a kirk-kilisszei csatában lábán megsebesült.

Görög győzelem.

Athén, okt. 29.

A görögök Tripotant megsebesítették. Az elfoglalt hely Karaféna kulisának tekinthető s így Karaféna elfoglalása csak rövid idő kérdése.

Serfidséből kiverték a görögöket.

Konstantinápoly, okt. 29.

Az elkeseredett török csapatok ma megtámadták a görögöket és Serfidséből kiszorították.

— Ha nem leszek terhére, nem csak vasárnapig, de azontul is itt maradok még néhány napra. Nagyon beteg voltam és most pihenésre volna szükségem, amit máshol hiába keresnek. Különben van pénzem elég és e tekintetben nem szándékozom jószágát igénybe venni.

— Szegény fiam, látszik, hogy valóban nagyon beteg vagy: szemeid lázban égnek, az arcod beesett, sápadt és talán legjobb volna, ha mindjárt orvost hívatnék hozzád.

— Nem, nem, köszönöm! Ha egy kicsit még szeret keresztanyám, ne mondja meg senkinek, hogy itt vagyok, mert teljes nyugalomra és magányra vágyom.

— Amint akarod, gyermekem; a ház és a kert rendelkezésedre áll. Mindenekelőtt pedig szobádba vezetlek.

A jó asszony felkísérte vendégét a vendégszobába, azután meleg tejjel és kalácsal kínálgatta és magára hagyta.

Mikor később a szobába lépett, Georges rémülten felugrott helyéről.

— Ne ijedj meg fiam, én vagyok; amint látom már szundítottál, — így szólt az asszony megnyugtatólag, miközben gyöngéden megcirógatta a keresztfia haját és arra kényszerítette, hogy a tejet megigya. Azután megölelte és jó éjszakát kívánt neki.

Mikor másnap reggel hiába várta az asztalhoz, bement a szobájába, ahol Georges éppen olyan izgatott és lázas volt, mint a megelőző estén. Összefüggéstelen feleleteket adott, bizonytalanul, nyugtalanul tekintgetett maga körül és keresztanyja minden könyörgésére sem akart lemenni az ebédlőbe.

Déltájban hírlapokat kért, mohón átfu-

totta szemével és miközben keresztanyja az asztalt rendbehozta, Georges a hírlapokat zsebébe rejtette. Azután visszavonult szobájába és csak az est beálltával mutatkozott, mikor már a nap leáldozott. Rövid ideig nyugtalanul sétálgatott a kertben és ha valami zajt hallott, a sűrű lugasba menekült. Alig evett valamit, sebtében felhőrpintett néhány pohár hideg vizet és azután engedelmet kért, hogy pihenőre térhessen.

— Beteg vagy, fiam és holnap, akár akarod, akár nem, orvost hívatok hozzád.

— Nem, nem! Nem akarom!

— Mi bajod van, fiam? Azelőtt nem voltál ilyen emberkerülő! Te — te — rosszat gyanítok, fiu... Talán van valami okod a rejtőzködésre? Talán nyomja valami a lelkiismeretedet?

Georges arca fájdalmasan eltorzult... szemei kitértek és hirtelen könyözve, zokogva keresztanyja lábához borult:

— Kegyelem, édes, jó keresztanyám! Könyörüljön rajtam... ne taszítson el magától... nagy bűnös vagyok!...

— Szerencsétlen, mit beszélsz? Mondd, hogy nem igaz... .

— Fájdalom, igaz... nagyon igaz... Nem tudtam, hogy mit teszek... könyörüljön rajtam... ne taszítson el magától... ne szolgáltasson ki!...

Hát mit tegyek? Nem szép tőled, hogy éppen az én házamat választottad menhelyül. Mondj el mindent... Jogom van mindent megtudni.

Georges sűrű könnyhullatás és zokogás közt bevallotta, hogy rossz társaságba került, naplopókkal cimborált, kártyázott, dorbézolt és egy estén valamelyik kis csapatszékben ki-

rabolta a pénztárt és mikor a tulajdonosnő tetten kapta, legyilkolta.

Rivoyné, lélegzetét visszafojtva hallgatta keresztfia gyónását és meglepetésében, izgalomban majdnem elájult. Borzalommal nézte a gyilkos arcát, amelyet gyermekkorában olyan anyai szeretettel csókolgatott. A sápadt eltorzult arcot, remegő ajkakat, félelemtől vonagló szemeket eddig nem ösmerte... Érezte, hogy most egy idegen, másik Georges áll előtte, mint amilyen az a gyermek volt, akit szíve melegével régebben becézgetett...

A borzalom megölte szívében a részvétet, hátratántorodott és visszautasító mozdulattal nyújtotta ki kezét Georges felé:

— Nem, nem jelentelek föl... nyugodt lehets... ha akarnám se tehetném... mert a szívem nem engedi...

Egy pillanatig még ott állt a küszöbön és kétségbeesetten nézte a fiatal embert, aki mozdulatlanul, mintegy megdermedve állott előtte... Azután hirtelen távozott, a szobájába vonult és magára zárta az ajtót.

Georges meghallotta a zár nyikorgását és egész testében megreszketett.

Azután mély csend borult a házra és a benne levő két ember nem hallot mást, mint szívük hangos dobogását.

Georges megsemmisülten egy székbe rogyott és csak akkor riadt fel, mikor meghallotta, hogy Rivoyné a biztonság kedvéért szobájában butodarabokkal eltorlaszolja az ajtót.

Fel akart egyenesedni, hogy keresztanyját megnyugtassa, aki felve menekült előle, de képtelen volt helyéből elmozdulni és némán, révetegen tekintett maga elé.

A törökök veszett ügye.

London, okt. 29.

Előkelő angol lapok véleménye szerint a törökök ügye veszítettnek tekinthető. Angol felfogás szerint Európa sohasem állott olyan közel a veszedelemhez, mint most áll.

Megyei tisztviselők internátusa.**Verner Kálmán terve.**

Biharmegye és Nagy-Várad város közintézményeinek száma a közel jövőben egy újabb nagyszabású intézménnyel fog gazdagodni.

Az intézmény egy új internátus lesz. Az internátus nagy jelentőségét némileg megvilágítja maga az elnevezése. Megyei tisztviselők internátusa.

Az internátus terve Verner Kálmán árvaszéki elnöktől származik, akit erre a központi és vidéki működése alatt szerzett tapasztalat vezetett. A családos tisztviselők helyzete különösen vidéken igen nehéz, amit a gyermeknevelés költségei idéznek elő. A tisztviselők gyermekeiket csak nagy nehezen tudják a jelenlegi internátusban elhelyezni s így akiknek nem sikerül az elhelyezés, azok kénytelenek magánháznál gondoskodni gyermekeik neveltetéséről.

De még azoknak a gyermekeknek, kiknek élnek szüleik, még csak tűrhető a helyzetük, ellenben azok, kiknek csak édesanyjuk van és a nyugdíjból kénytelenek élni, azoknak siralmas a helyzetük. A nyugdíjból még magukat is alig képesek eltartani, nemhogy gyermekeikről tudnának kellően gondoskodni.

Az internátus ezeken az özvegyeken is akar közvetlenül gondoskodni, ugyszintén

A közeli toronyóra tizenkettőt ütött. Georges kinosan számlálta az ütések és mikor az utolsó kongás is elhangzott, remegve feltápázkodott és végig tapogatózott a folyosón. Rivoyné szobájából halvány fény sugar ömlött ki. Georges ösztönszerűen megérezte, hogy keresztanyja az ajtó mögött áll, meghalkította tehát lépteit, lábujjhegyén leosont a lépcsőkön és a kerten át menekült a házból. A kapu nyikorgása megdöbentette, de azután szólanul folytatta útját. Mikor az ablakra visszanézett, ott látta a függönyön keresztanyja árnyékát... Talán fegyvert is szorongatott kezében, hogy életét megvédelmezze a nyomorult ellen, aki rutul visszaélt vendégszeretetével.

Az öreg asszony ott állt az ablaknál és forró homlokát a keresztfához szoritotta... Az arca még sápadtabb volt mint a gyilkosé, akinek minden mozdulatát dobogó szívvél leste.

Látta, amint fejét az ablak felé fordítja... A holdfénye rásütött eltorzult, sápadt arcára... szemei kidülledtek a félelemtől... Felmászott egy gyümölcsfára... onnan a kőfalra ugrott, azután eltűnt, mintha valami örvény nyelte volna el...

De csakhamar feltűntek körvonalai a kőfalon túl, az utszéken, ahol gyorsan futásnak eredt...

A jószágos asszony sokáig kísérte még könyázott szemeivel, amíg eltűnt tekintete elől... És mikor már nem látott mást mint a végtelen síkságot és a holdfénytől ezüstfátyolba burkolt erdőt, megkönnyebbülten felsóhajtott és szánakozva susogta:

— Szegény anyád.

azokról a nyugdíjas tisztviselőkről, akik teljesen egyedül vannak és öreg napjaikban nélkülözik a családi otthont.

Az internátusban egyelőre 50 hely volna. Ezekre a helyekre a megyei tisztviselők és községi jegyzők teljesen árva gyermekei reflektálhatnak. Másodsorban a félárva, harmadsorban a vidéki tisztviselők gyermekei és végül a központi tisztviselők. A helyek teljesen vagy részben lesznek díjtalanok.

Egyelőre csak ezek a gyermekek nyerhetnek elhelyezést az internátusban. Az esetben, ha a körülmények megengedik, úgy az internátus kereteit is kifogják terjeszteni. Ez esetben az internátusban otthont nyernének a tisztviselők özvegyei, akik nyugdíjuktól nem tudnak megélni. Ez olyan intézmény volna, mint a Lujza otthon. És végül a nyugdíjas gyámolításra szoruló tisztviselők nyernének otthont az internátusban.

Verner Kálmán terve még az idegen árvákról is kíván gondoskodni oly formán, hogy az árva gyermekek közül azokat, akik arra alkalmasok, tovább kívánja az internátus útján képeztetni. Ez ugyan nem lenne már új dolog, mert az országban van egy ilyen intézmény.

Miből készül az internátus ?

Ily nagyszabású intézmény megvalósítása igen nagy anyagi áldozatot is igényel. A pénz rendesen minden ideális dolognak a kerékkötője szokott lenni. A jelen esetben azonban eddig mintegy 300.000 koronát tesz ki az összeg, amelynek több mint kétharmadát lehet e szép célra felhasználni. Az árvaszéknél ugyanis az ugynevezett tartalékalap jelenleg 300.000 koronát tesz ki. Ez a pénz eddig teljesen paragon hevert. — Évenként 1—200 koronát tett ki az összeg, amit ebből valamilyen célra fordítottak. A hatalmas tőke pedig folyton növekedett az árvapénzek kamatainak egy bizonyos részével és a saját kamataival. Verner Kálmán nem akarja tovább is holtfőkének hagyni a pénzt, hanem a köz javára akarja fordíttatni.

Mikor épülhet fel az internátus ?

Az internátus felépítése, a tervek előkészítése, az előzetes tanulmányozások sok időt fognak igénybe venni. Az előzetes munkálatok megkezdését azonban egy másik dolog akadályozza meg, melynek elhárításán most fáradozik az elnök. A tartalékalapban ugyanis van olyan pénz is, melynek gazdája talán most is él és keresi is a pénzét. Az árvaszék azonban eddig nem tudta megállapítani a tulajdonosok kilétét, mert a régi rendszer mellett nem vezették oly pontosan az árvák ügyét mint ma. Verner Kálmán most ezek után az örökösök után kutat. Remélhetőleg még a folyó évben be fogja fejezni a kutatását és akkor a jövő évben már megkezdheti az internátus ügyének előkészítését.

Kovács Gyula nem szabadul ki.

A lapokat napokon keresztül az a hír járta be, hogy Kovács Gyula legközelebb kiszabadul s ügye nem kerül tárgyalás alá. Ezzel szemben tény az, hogy a vádtanács újabb harminc napra meghosszabbította a fogvatartás idejét.

JELENTÉSEK**a nyilvános könyvtárról.**

Örömmel konstatáljuk, hogy nagyjelentőségű kulturintézményünk: a nyilvános könyvtár a legszebb jövő előtt áll. A tegnapi délutáni bizottsági ülésen az elnöki jelentések során egy jól megalapozott intézménnyel állottunk szemben, amelynek apróbb hiányosságait okvetlenül korrigálni fogja a további fejlődés.

A könyvtárbizottság dr. Thury László városi t. ügyész elnöklete alatt tartotta ülését s érdekessé tette az ülés programját az a körülmény, hogy a nyilvános könyvtár felállítása és megnyitása óta most ülésezett először a bizottság.

A bizottsági ülésen résztvettek: dr. Thury László, dr. Adorján Ármin, dr. Mártonffy Marcell, Rádl Ödön, Réz Mihály, Felicides Lajos, Balogh Károly és Bodnár János.

Az elnöki jelentéseket Bodnár János olvassa fel. A bizottság betervezte a költségelirányzatot a városi tanáchoz 10.900 korona kiadási főösszegekről. Erre fedezet 800 kor. állami segély, 1200 kor. pedig iskolai beiradási díjakból folyik be. Kéri a tanácsot, hogy vegye be a város jövő évi költségjegyzékébe az előirányzott összeget.

A kulturpalota.

A jelentés részletesen ismerteti azt az előterjesztést, amelyet a kulturpalota felállítása érdekében a bizottság kidolgozott. Egetben szükség van a kulturpalotára, mely végleges hajlékot nyújtana a könyvtárnak is. A bizottság 50 évi fejlődést vett alapul s ehhez mérten a következőképpen kíván rendelkezni:

1. köralaku olvasóterem 150—200 olvasó befogadására, felülvilágítással. 2. kisebb olvasóterem 12—12 ember s még két kisebb 4—4 egyén számára. Hat könyvtár helyiség, továbbá lakás a könyvtárnak részére, aki általában a könyvtárban tartózkodnék. Reggel 9 órától este 9 óráig volna nyitva a könyvtár s így hozzáférhetővé volna téve a kereskedelmi, iparos, munkás és hivatalnok osztály tagjainak egyaránt.

A könyvtárnak meghívása.

Ezután kiemelte a jelentés, hogy a tanácshoz előterjesztést tettek Bodnár János 100 korona tanulmányi előlegének — melyet tavaly dr. Adorján Ármin előlegezett neki — kiutalása iránt.

Majd dr. Adorján Ármin jelentette, hogy a szövetségi gyűlésen kilátásba helyeztek 5000 kor. segélyt.

Dr. Thury László ajánlja, hogy a bizottság mellőzze a pályázat kiírását és egyhangulag hívja meg az állásra Bodnár Jánost, aki méltán rászolgált erre a tisztségre s igazán hivatott emberre talál benne a város.

A bizottság egyhangulag Bodnár Jánost hívja meg s előterjeszti őt a polgármesternek kinevezés végett. Mint könyvtárort a IX. fizetési osztályba sorozták.

Nincs pénz.

A könyvtárri jelentés szép eredményekről számol be. A látogatások számát hetenkint teszik közzé a helyi lapokban. Eddig összesen 3016 látogatója volt a könyvtárnak. Ennyi látogatója egyetlen vidéki könyvtárnak sines.

Az ajándékozók névsora szépen növekszik. Tegnapi éppen föntjárt Hoványi Géza országgy. képviselőnk is és megígérte, hogy értékes köteteket fog küldeni.

Hideg fogadtatásra találtak a könyvkiadók részéről. Ugyanis megkeresték a nagy magyar könyvkiadó cégeket, hogy mint az szokás kétszáz korona készpénzzel, vagy pedig 1000 kor. könyvajándékkal lépjenek az alapító tagok sorába.

A könyvkiadók erre szinte uni solo azt válaszolták, hogy ilyenre nekik nincs pénzük. Különböző is Nagyvárad olyan hatalmas kulturváros, hogy nem nekik, hanem a városnak kellene őket támogatnia.

Állami felügyelet.

A kultuszminister értesítette a várost, hogy a nyilvános könyvtár állami felügyelet alá helyezi.

A bizottság ebből az alkalomból azt proponálja, hogy kérjenek 5000 korona rendkívüli segélyezést az alapberuházásokra. Jelen-tette az elnök, hogy a vármegye 200 korona segélyt helyezett kilátásba s így az alapító tagok sorába lép.

Javasolja továbbá, hogy egyes beruházásokra szükséges kiadások kiutalását kérjék a tanácstól.

A „Grósz Testvérek“ a vádlottak padján.

Este 8 óráig folyt a tárgyalás.

Mindenki emlékszik még Nagy-Váradon a Fekete Sas palotában levő Grósz Testvérek áruházára. Nagy és fényes üzletük volt, ahol játékoktól kezdve, kalap, sétatob, disztárgyak, férfidivateik és minden „e szakmába vágó cikkek“ voltak kaphatók „reklámárakon.“ Még 1908-ban alapította az üzletet Grósz Adolf és Samu, és csakhamar mindenki ismerte a céget, rikitó, hangos, lármás reklámjai szinte beleordítottak az ember fülébe. Az üzletet hitelben alapították. Alig 15000 korona készpénzük volt, amely éppen csak az üzlet berendezésére és az alapításkor szükséges befektetésekre volt elég, a hatalmas árutömeget hitelben vették.

Két évig állott fenn az üzlet, 1910-ben ugyancsak elhallgattak a reklámok, és be kellett zárni a boltot. 1910. június hó 5-én ugyanis a nagyvárad királyi törvényszék elrendelte a Grósz Testvérek ellen a csődöt, a királyi ügyészség pedig a vizsgálat során beadta a vádiratot a cég tagjai Grósz Adolf és Grósz Samu ellen csalárd és vétkező bukás miatt.

Eszerint a vizsgálat folyamán igazolást nyert, hogy a cég a hitelezőket szándékosan megkárosította.

Eltitkolták a fizetésképtelenséget és több mint 20,000 korona árut vásároltak ismét hitelbe. A kereskedelmi könyveket nem vezették rendesen, sőt úgy változtatták meg, hogy ne lehessen belőle felismerni a tényleges állapotot. A vagyoni romlásuk előidézésében döntő szerepet játszott a helytelen gazdálkodásuk és pazarlásuk is. Aránytalanul nagy összegeket fizettek boltbérre, a személyzetnek és reklámra. Nagy lábon éltek, saját céljaikra körülbelül 11,000 koronát vettek ki a pénztárból két esztendő alatt. Azután pedig, amikor csödbe jutottak, körülbelül 6000 korona értékű árut titkon eladtak a csödtömegből. Ebben a manipulációban segítségükre volt Rosenthal Béla is,

akit ezért szintén vád alá helyezett a törvényszék vádtanácsa.

A két Grósz testvérnek és Rosenthal Bélának az ügyét tegnap kezdte tárgyalni a nagyvárad kir. törvényszék büntető bírósága Vámosy Mihály elnöke alatt.

Délelőtt 10 órakor kezdték meg az ügy tárgyalását. Egész sereg tanut hallgattak ki, úgy hogy a tárgyalás este nyolc óráig tartott. Akkor a védelem még néhány új tanu beidézését kérte, akiknek kihallgatását a bíróság el is rendelte és az ügy folytatáskor tárgyalását csütörtökön, e hó 31-én délután 3 órára halasztotta.

AUTOMOBIL JÁRAT Zilah és Csucsra közt.

Biharmegyéből Szilágy megyébe a vonat közlekedés hihetetlenül rossz, más közlekedési eszközünk pedig nem volt eddig. Így Szilágy reánk nézve akár hat megyével távolabb is lehetne, akkor sem volna gyengébb a két megye közti érintkezés. Ezen az állapoton segített most Siket Traján posta- és távirdaigazgató az automobil járatok létesítésével.

Régebb keletű ugyan a terv, azonban kivitelre csak most kerülhetett sor. Eredetileg úgy volt tervezve, hogy már október elsején megindul az autó járat Zilah és Csucsra között, azonban a tervet módosítani kellett és így a járat csak november elsején fog megindulni.

Az automobil járat a következő menetrend szerint fog közlekedni:

Állomások: Zilah posta-távirda-távbeszélő-hivatalról indul 9:30. Zilah vasutállomásról 9:45. Varsólele posta-távirda-hivatalról 10:40. Krasznahorvától 11:05. Krasznahorvától 11:20. Bojánról 11:40. Csizér posta-távbeszélő-hivatalról 11:50. Csucsra posta-távirda-távbeszélő-hivatalra érkezik 12:45. Csucsra posta-távbeszélő-hivatalról indul 3:15. Csizér posta-távirda-távbeszélő-hivatalról 4:15. Bojánról 4:20. Krasznahorvától 4:40. Krasznahorvától 5:00. Varsólele posta-távirda-távbeszélő-hivatalról 5:25. Zilah vasutállomásról — Zilah posta-távirda-távbeszélő-hivatalról érkezik 6:20.

Az automobilokon 16 személyre van hely. A személydijszabás Zilától Csucsra 8 korona, Varsólele-től 5:40, Krasznától 4:50, Krasznahorvától 4:00, Csizértől 2:70 K. A podgyász dijszabás 1—25 km-terig 50 fillér. Egy-egy utas összes podgyásza legfeljebb 20 kg. lehet.

Menetjegy váltható: rendes állomásokon a postahivatalnál, feltételes megállóhelyeken a járat kísérlőjénél.

Menetjegyet megrendelni a zilahi, varsólele, krasznai, csizéri és csucsai postahivatalnál lehet.

A megrendelt helyért, tekintet nélkül arra, hogy az utas az utazást a járat kezdő, vagy közbeeső állomásain kívánja-e megkezdni, mindig a járat kezdő állomásától a leszálló helyig számított menetdíjat, de legalább 400 fillért kell fizetni.

Ezenkívül minden egyes megrendelt hely után 100 fillér elővételi díj is jár.

Szuronyerdő a parlament körül. Az ellenzéki pártok változatlan harcias hangulata arra kényszerítette a kormányt és a képviselőház elnökségét, hogy minden eshetőséggel számolva lehetővé tegye a de-

legációkat összehívó királyi kéziratok felolvasását. Hogy tehát a képviselőház határozatával kizárt képviselők a parlament épületébe való behatolását megakadályozza, sűrű katonai kordonnal veszi körül a parlament épületét.

Emiatt az ország különböző városaiból egy-egy zászlóalj gyalogságot szállított Budapestre, hogy esetleges zavargások esetén a budapesti helyőrség megerősítésére szolgáljon.

Értesülésünk szerint Budapestre, kommandozták Győrből a 26-osok egy zászlóalját, Szombathelyről a 19-esek egy zászlóalját, Egerből a 60-osok egy zászlóalját és Sopronból a 48-asok és 76-osok egy kombinált zászlóalját.

TEMETIK

a legszebb cigányleányt.

A nagystülű asszonyok ragyogó karrierje tette rajongóvá. Rajongója volt egy fenomenális hangu művésznőnek: F. Károlyi Leonának s rendkívüli szépsége mellett ez volt életének legérdekesebb motívuma.

Ferenczy Rózsának hívták. Cigányleány volt, mindenkinél szebb, karcsubb és büszke lelkű. Nem járt cifra, színes rongyokba, hanem egyszerű, olcsó rubácskákba, szegény volt és artisztikus. Egész nap drága csipkéket öltögetett nehéz selyemruhák köré, de azért minden este ott huzódott meg a fekete, sötét karzat egy sarkában és csillogó, fényes nagy cigányszeme szomjasan kereste az ő nagyasszonya királynői természetét a ragyogó rivaldán túl.

... Ezután nem lesz ott többet. Mióta Károlyi Leona előtt utóljára összehorult a két karu hatalmas biborfüggöny, azóta ő sem volt színházban.

Föl-főljárt a művésznő lakására s ott hallgatta csodaszép hangját.

F. Károlyi Leona szerette a gyönyörű keleti szépségű cigányleányt. Annyira megszokta maga körül a meleg, nagy szeme perzselő hízlegését, hogy hiányzott neki, ha egy napig nem látta.

És a cigány Rózi egyszerre egy héttig nem jött fel a városba. A művésznő erre maga ment le a kis lakásba, ahol egy cserepes ajku, lázas szemű sápadt leányt talált. Rózi beteg lett. S a hideg őszi levélhullás elvitte a legszebb várad cigányleányt.

... Tegnap temették. Pompázó, színes cigánytemetés ...

Aranyló őszi délután kísérte utolsó útjára a sok-sok fekete villogó szemű cigány. Hőszinű, viruló krizantémumok nevettek föl a napba a koporsó tetejéről. Körötte sirt az egész cigányváros ...

Es primás, valamennyi csak van, puhakezü, szépen muzsikáló: az most mind neki játszott. Valami mély, bujkáló, ősi zene hullámozott halkan a kicsi udvar fölött ... S egy sugár, kék szemű szőke asszony gyermekesen nagy könnyecskéket sirt ...

Mert hiszen ő rendezte az egész temetést Károlyi Leona.

— Nem lesz többé szép cigányleányom ... Szegény ... olyan szép volt és úgy szeretett ...

... Tízennyolc éves volt. Kár érte. De nem tudnak róla többet, mint hogy cigány volt, fiatal, szép és büszke lelkű. Meg aztán rajongója egy ünnepele asszonynak, akiért megérdemli azt a szál virágot.

..HIREK..

* Gróf Széchényi Miklós hazaérkezése. A megyés püspök gr. Széchényi Miklós tegnap délután 4 órakor Lopusnyi Gyula tb. kanonok irodaigazgató kíséretében hazaérkezett székhelyére.

* Mire kell a kétmillió kölcsön? A Nagy-Várad város kétmillió kölcsönügyében tegnap leirat érkezett a belügyminisztertől. A miniszter egyelőre nem hagyta jóvá a város határozatát, mert a határozat csak általánosságban foglalkozik azokkal a célokkal, melyekre fordítani akarják a kölcsönt. A belügyminiszter felhívja a várost, hogy részletezze azokat a tétéleket, melyekre elkerülhetetlenül szükséges a kétmillió korona.

* Orvosi hír. Dr. Berkovits René városi tisztviselő amerikai utjáról visszatért s hivatalát elfoglalta.

* Esküvő. Erdélyi Gyula okleveles tornatanár tegnap tartotta esküvőjét Nagy-Váradon a Szent László templomban Vucskits Gabriella állami iskolai tanítónővel, néhai Vucskits János tisztartó leányával. Az esketést a menyasszony rokona dr. Vucskics Gyula tb. kanonok, esperes-plébános végezte. Násznagyok voltak Erdélyi Ferenc községi jegyző és Koszta István postatávirda számvizsgáló.

* Kinevezés. A kereskedelmi miniszter a gőzgépezők és kazánfűtők nagyváradai bizottságába Paskutz A. Traján mérnököt rendes taggá és Elek Miklós ipari segédfelügyelőt pedig póttaggá nevezte ki.

* Véletlenül agyonlőtte magát. Paptamási községben egy fiatal legény Kiss Sándor a pisztolyával lövöldözött. Mikor azt hitte már, hogy nincs golyó a revolverében, maga felé fordította a fegyvert és belenézett a csővébe. Eközben véletlenül megnyomta a ravaszt s e pillanatban hatalmas dördülés rázta meg a levegőt. A szerencsétlen fiú pedig véresen bukott a földre. Azonnal odarohantak a közelben levő tanyabeliek, de akkor már Kiss Sándor halott volt. A revolverében volt utolsó golyó megölte.

* Másodjegyzőválasztás Magyarországon. A Magyarországon megüresedett II-od jegyzői helyet tegnap töltötték be választás után. A pályázók közül egyhangúlag Kucsovsky Gyula volt. miklórtási segédjegyzőt választották meg.

* Garázda katona. Az elmúlt éjjel 3-4 óra között a Malom-utca 25. sz. a. levő Schvartz-vendéglőben egy 37 gy. ezredbeli közkatona a vendéglőben levőket leszurással fenyegette. A 106 számú oldalfegyver hátrahagyásával elmenekült, még sapkáját is elhagyta. — Az állomásparancsnokságnak az esetet bejelentették.

* Áthelyezés. Az igazságügyi miniszter Papp László magyarpécskai járásbírói irnokot a berettyóújfalusi járásbíróihoz helyezte át.

* Megszökött a detektív kezéből. Ifj. Popper József fűszerkereskedő panaszt tett, hogy a nála két hónap óta alkalmazásban levő Kozma Péter 23 éves hetese 70 koronát lopott tőle. Kozmát előállították a rendőrségre, honnan egy detektív Popper üzletvezetőjével Szaosvay-u. 75 sz. a. Kozma lakására kísérte Kozmát, hogy ott házkuta-

tást tartson, mert Kozma azt állította, hogy a pénz egyrésze ott van. Amikor a lakás elé értek, Kozmát előre engedték, hogy mutassa meg lakását, mire Kozma hirtelen előre szaladt az udvaron és az udvar másik kapuján, mely a Magyar-utca-ra vezet, hirtelen kiszaladt és elmenekült. A rendőrség és a peches detektív most bottal üti a nyomát. Természetesen erélyesen kutatják a rendőrkézből elmenekült tolvajt.

* Járványok. A szalárdi járás főszolgabírája bejelentette tegnap az alispánnak, hogy Szalárdon és Borszezen megszűnt a vörheny járvány. Kéri az iskolák megnyitását elrendelni. Jelentette még, hogy Tataroson és a hozzátartozó Banya telepen a kanyaró lépett fel járványosan. A főszolgabíró kéri az alispánt, hogy rendelje el a tatarosi, banyatelepi és szóvárhegyi iskolákban a tanítás megszüntetését a járvány idejére.

* A német, francia és angol nyelvekben tökéletes kiképzetést nyerhetnek legalább középiskolai műveltséggel bíró egyének a Rose-rendszerű nyelviskolában (Bémer tér 1. szám). Beiratkozás mindenkor. Tandíj óránként és személyenként 1 korona 50 fillér

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését általam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények egy külföldi mint belföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többé fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporáruda Telefon 269. Tanoncok felvétetnek. **Ladányi József** puskaműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x Kossuth-utca 6. számú ház Körös felőli oldalán 3 szoba, fürdő-szoba és mellékhelyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál.

x Ungváry Gergely könyv- és papirkereskedése Nagyvárad, **Rákóczi-ut** (Orsolyazárda). Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, szép irodalmi és ifjúsági könyvekben, valamint legújabb művészi lapokban.

x Karaguly E. úri szabó-üzletét november hó 1-től Rimanóczy-utca, Guttmann-házba helyezi át.

BENKÓ ARTUR

könyv- és papirkereskedését
Rákóczi-ut 8. Györfy-féle házba
(LEMBERT fényképész mellett)
helyezte át. — Telefon 870.

Középiskolai

magánvizsgára, érettségire, javító vizsgákra egész nyáron át készülhet a **dr. Kallay-fele szeminariumban** (Budapest, IX. Lónyay-utca 18 b. Telefon 125-38.) Eredményei köztes tudomásulag kiválóak.

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjobb Bor. a-lino és Pichler kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

..SZÍNHÁZ..

..
Hetű műsor:

Szerda: Limonádé ezredes.

Csütörtök: Judit (bemutató).

Péntek délután: Molnár és gyermeke, este: Judit,

Szombat: Judit.

Vasárnap délután: Asszonyfaló, este: oldusdiák.

Molnár és gyermeke. Péntek délután egy régi nagyszerű dráma reprize lesz a Szigligeti színházban. A Molnár és gyermeke című nagyhatású drámát elevenítik fel, mely a múlt szezomban is nagy publikumot vonzott a színházba.

Judith. Délelőttönként serényen folynak a próbák a Judithból s a mai próbából itélve a legközelebbi drámai előadásban, a feltétlen siker jegyében fog leperenni a világhírű darab bemutatója. Étsy Emma, Szarvasi Soma olyan hatalmas drámai szerepekhez jutottak, amelyekben alkalmuk lesz művészetüket a drámai hatások minden fázisában bemutatni. Máskülönben a színház összes tagjait foglalkoztatja a darab előadása, melynek egyik felvonásában hetven szereplő fog megjelenni a színpadon. Szép és erős előadást várunk a színészekől, melynek érdekében nagyban dolgoznak a színháznál.

..TANÜGY..

Utmizériák és iskolamulasztások.

Pár nappal előbb megírta a Tiszántul, hogy milyen bonyodalmak keletkeztek már Szalárd község utajavítása körül.

Az utajavításokkal kapcsolatban vették tervbe a község gyalogjárójának betonnal való ellátását is. Azonban ez a terv is megsemmisült még pedig azért, mert a község — homlokegyenest a törvény rendelkezéseivel — úgy határozott, hogy a járdaépítés költsége a község összes adónemei után vetteszenek ki. Ezt a határozatot is megsemmisítette a vármegye törvényhatósága.

Amíg azonban e vitás ügy végleges elintézését fog nyerni, hosszú idő telhetik el s községnek már türelmetlen állapotán még sem lesz változtatva. Ezért a község intelligensebb lakosai elhatározták, hogy a betonjárda saját költségükön felépítették. A járási főszolgabíró bejelentette ezt az alispánnak és kérte, hogy a főszolgabírói lak után járó 160 koronát utalja ki a törvényhatóságra.

A főszolgabíró jelentése szerint tízezer félnapra tehető azoknak a tanköteleseknek a

mulasztása egy tanévben, akik az utak és gyalogjárók járhatatlansága miatt nem látogathatják az iskolát. Micsoda szám ez! Legalább is a tankötelesek 75 százalékát jelenti a község népességéhez arányitva. Ezért nem halad a kultúra.

Ipari továbbképző tanfolyamok Nagyváradon.

A m. kir. Technologiai Iparmúzeum a keresk. miniszter megbízásából városunkban a f. 1912-13. tanévben 16 tanfolyamot szervez. A tanfolyamokon részt vehetnek mesterek és segédek.

Jelentkezni lehet az iskola igazgatóságánál (Nagypiac-tér közs. polg. iskola) naponként a hivatalos órák alatt.

A rendezendő tanfolyamok a következők:

1. *Képesítést nyújtó tanfolyamok:* Kazánfűtők, lokomobil és cséplőgépezők és stabil gépezők tanfolyamai.

2. *Mester tanfolyamok:* A cipészek, férfi szabók és női szabók tanfolyamai.

3. *Segéd tanfolyamok:* Szabadkézi rajz és festés (mázolók és szobafestők részére) építő ipari, butor asztalos, épület asztalosok, géplakatosok, épület lakatosok, szerelők és electromechanikusok tanfolyama, továbbá üzleti fogalmazási, könyvvezetési és ipari számtan-mértani tanfolyamok.

A tanfolyamok hallgatásáról állami érvényességgel bíró bizonyítványok állíttatnak ki.

Bővebb felvilágosítást az ipariskola igazgatósága ad.

EGYESÜLETEK

Meghívó. A Biharvármegyei Általános Tanítóegyesület folyó évi november hó 12-én, délelőtt 10 órakor Nagy-Váradon, Nagy-Várad város székházának nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jelentések és előterjesztések.
3. Lemondott tisztviselők helyének betöltése.
4. Indítványok.
5. Interpellációk.

Mint értesültünk, Nagy Imre elnök, engedve a kartársak rábeszélésének visszavonja lemondását s így vele együtt megmarad az egész tisztikar. Egyelőre tehát igen csendes gyűlésre van kilátás.

SPORT

A NAC és a Bihari VC football mérkőzés. Azt a nagy érdeklődést, amit a NAC vasárnapi szereplése keltett, a klub továbbra is táplálni óhajtja s ezért a pénteki Mindszentek ünnepnapján délután 3 órakor a Rhédey-kerti Sport-téren bajnoki labdarúgó mérkőzést rendez. Ellenfele a Bihari VC csapata lesz, amely teljesen felrisszülve, új, fiatal és igen ügyes játékosokkal gyarapodva áll ki úgy, hogy a NAC csakis erős és komoly játékkal számíthat vele szemben a győzelemre. A NAC teljes első csapatát állítja ki, ugyanazt, amelyet vasárnap legféle-

mesebb ellenfele a DTE-tel szemben fog szerepeltetni. A NAC mindenképp fölött szép, nívós játékra és határozott összjátékra fog törekedni, hogy ezzel is mintegy jó tréninget vegyen a vasárnapi nehéz küzdelméhez. A bajnoki mérkőzés előtt a NAC zöld csapat játszik az Egyetértés csapatával a II. csapat díjáért.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Gyilkos legény.

Kosztá Jánost afféle garázda legénynek ismerték Magyarországon. Mivel senkivel sem tudott jó viszonyban lenni, mindenkibe belekötött. Ez év július 19-én Petrilla Jánossal volt valami összeszólalkozása a koresmában. Petrilla hamarosan ott hagyta a legényt és hazament, mert ki akart térni a verekedés elől. Koszta pedig dühösen fenyegetőzött utána:

— Ne félj Juon, megkeserülöd ezt nemsokára. Tudom, nem éred meg a holnapot.

Ugy is történt. Késő este megleste Petrillát és egy hatalmas doronggal agyonütötte. A vizsgálat megállapította, hogy csakis Koszta János lehetett a gyilkos. Letartóztatták és tegnap szuronyos börtönőr kísérte a marcona kinézésű legényt az esküdtzéki főtárgyalásra. A vádlott tagadja tettét, de az eddig kihallgatott tanúk ellene vallanak. Ítélet csak néhány nap múlva lesz.

NYILTÉR

Még ez nem létezett soha!

Ami — K 150-be kerül szabóüzletekben
Az ma — K 68-ért kapható legyen.
Ami — K 160 került
Az ma — K 80-ért kapható legyen.
Ami — K 190-be került
Az ma — K 94-ért kapható legyen a

TESZLER-féle üzletben.

Az alábbi részletezések szerint: Egy finom télikabát-
nak való kelme és összes hozzávaló kerül:

K 38—
munkadíj K 30—
összesen K 68—

Egy finomabb télikabát kelme és összes hozzávaló-
val kerül:

K 46—
munkadíj K 34—
összesen K 80—

Egy egész finom valódi télikabát kelme és az összes
hozzávaló kerül:

K 58—
munkadíj K 36—
összesen K 94—

Egyben ajánlom a m. t. vevőim figyelmébe a dusan felszerelt raktáramat. Női kosztüm kelmék minden lehető színben u. m. kék, fekete, szürke és drapp divatos színekben, amelyek mélyen leszállított árakban kaphatók, ugyintén az öltönyzőveket rendkívül olcsón bocsájom rendelkezésére nagybecsűlt vevőimnek. Kérem ezen alkalmat kihasználni és egy próbabevásárlást eszközölni, míg a készlet tart.

Tisztelettel

Schwartz Kálmán.

Zöldfa-utca 21. sz.

Fényképező gépek

mindenféle kellékekkel.

Lernettek, hő- és lázmérők legnagyobb választékban. Javítások elvállaltatnak

PETRY ÁRPÁD

óras- és látészerez

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Tarsoly és Rieszó mellett a Rimán-czy palotával szemben

Telephon (vidékre is) 181 sz.

TÁVIRÁTOROK

A király érkezése.

Bécs, okt. 29.

(Saját tud.) Befejezett tény, hogy a király november 4-én Budapestre érkezik. Elutazásának napja november 27-ike vagy 28-ika.

Apponyi kiáltványa.

Budapest, okt. 29.

(Saját tud.) Apponyi Albert ma a szövetekezett ellenzék nevében kiáltványt adott ki. A kiáltványban hangoztatja Apponyi, hogy az ellenzék ma sincs abban a helyzetben, hogy kötelességét teljesíthesse a parlamentben. Majd erős kritika tárgyává teszi az elnökség eljárását. A csonka parlament működését törvénytelennek nyilvánítja. Kijelenti, hogy addig a parlamenti jogrend nem fog helyreállni, míg a többség ez iránt nem teszi meg a kellő lépéseket. Addig mig ez meg nem fog történni addig tiltakozik a Ház ülőezése ellen, minden politikai beavatkozások ellen a külfölddel szemben, a katonai uralom ellen. Végül kijelenti, hogy ha tovább is szembe helyezkedik az elnökség a nemzettel, úgy a felelősség azokat fogja terhelni, akik a mai állapotokat előidézték.

Ujabb katonai követelések.

Bécs, okt. 29.

Ujabb hírek szerint a hadügyi vezetőség újabb katonai követelésekkel fog előállani. A követeléseket már a legközelebbi delegációs üléseken elő fogják terjeszteni. A hadügyi vezetőség feltétlenül ragaszkodik a követelések teljesítéséhez.

Nem tárgyaltak katonai dolgokat.

Bécs, okt. 29.

Ma hivatalosan megerősítették azt a hírt, hogy a közös miniszteri értekezleten csakis a boszniai vasutak ügyét tárgyalták, de szó sem volt katonai kérdésekről.

Abauj közgyűlése.

Budapest, okt. 29.

(Saját tud.) Abauj-Torna vármegye mai közgyűlésén a törvényhatóság bizalmatlanságot szavazott a főispánnak. Ugyiszintén bizalmatlanságot szavazott a kormánynak is.

Az orosz trónörököséről.

Krakkó, okt. 29.

Krakkóból érkezett távirat jelenti, hogy a Novoje Wremja tudósítása szerint Alexis orosz trónörökös állapotában rosszabbodás állt be. A láz emelkedett. Az orvosok bélhártyagyulladás állapotot állapítottak meg.

Kivégzés Mexikóban.

Mexikó, okt. 29.

Madeiro egy női küldöttségnek, mely öt kérte, hogy Diaz ügyében interveniáljon, kijelentette, hogy semmi körülmények között nem fogja a Diazról és a többi lázadóról hozandó ítéletét megváltoztatni. Mindazonáltal számos bofolyásos ember igyekszik megakadályozni Diaz kivégzését, amely tisztán attól függ, hogy vajjon a legfelsőbb törvényszék törvényszerűnek fogja-e elismerni a haditörvényszék eljárását.

Bulgária békét akar.

Páris, okt. 29.

Az itt folyó diplomáciai tárgyalások mai szenzációja az a hír volt, hogy Bulgária igen szívesen venné, hogyha a nagyhatalmak már közbelépnének és a háborút befejeztetnék.

Hütlenné bandavezérek.

Szófia, okt. 29.

A Vecsera Posta című lap írja, hogy Szandaszki és társa híres rablóvezérek csapatostul átpártoltak a törökökhöz.

Török reménykedések.

Bécs, okt. 29.

A Neues Wiener Tagblatt közlése szerint a Csorbunál álló török hadtest ma rendkívül megerősödött. Nazzán pasa, aki itt parancsnokol, kiáltványban hirdeti, hogy most már biztos a győzelmük. Négy jól fegyverzett ázsiai hadtestet kapott.

Az áruló albánok.

Belgrád, okt. 29.

Az albánok magatartása a szerbek közt a legnagyobb elkeseredést idézte elő. Az a felfogás kerekedett felül, hogy az albánok rablólovagok módjára viselkedtek.

Nem mozgósítunk!

Budapest, okt. 29.

Ma megjelent a Bud. Tud.-ban a sablonos hivatalos cáfolata annak az országszerte kolportált hírnak, hogy a monarchia mozgósít. Eszerint nem mozgósítunk — egyelőre!

A vörös félholdért.

Páris, okt. 29.

A Matinnak jelentik, hogy Timlában óriási izgalmat keltettek a török vereségek. A mohamedánok között gyűjtés indult meg a vörös félhold javára.

Indulásra készen.

Braila, okt. 29.

Az itt horgonyzó osztrák Lyod hajóit felhívták, hogy minden percben indulásra készen álljanak.

KÖZGAZDASÁG

Társadalmi akció a drágaság ellen. Székesfehérvárról jelentik a Magyar Kurirnak: Az utóbbi években egyre fokozódó drágaság, de különösen az élelmiszerek árának emelkedése, Székesfehérváron a közélet vezetőiben azt az eszmét érlelte meg, hogy nem részvénytársasági, hanem szövetkezeti alapon szervezzék a baromfitegyéztést és hizlalást, továbbá a házinyul és sertéstenyéztést és hizlalást. Az állatoknak nagy tömegben való hizlalása és tenyésztése által elsősorban a szövetkezet tagjainak igényeit akarják kielégíteni, azután a helyi piac ellátására kerülne a sor. Ha ez sikerül, akkor a vidéket és főként nyáron a Balaton környékét is ellátnák olesó és jóminőségű baromfival és más háziállatokkal. A szövetkezet egyelőre 10.000 korona alaptőkével most van alakulóban és a mozgalom élén Reé István nyugalmazott rendőrfőkapitány és Kerekes Lajos dr. helyettes-polgármester állanak. A szövetkezet tagjainak legelső megállapodása az, hogy az üzletrészek csak 6 százalékos osztalékra tarthatnak igényt, a többi tisztajövedelem pedig további beruházásokra fordítandó.

Ezenkívül azt is belefoglalták az alapszabályokba, hogy sem az igazgatóság, sem a tisztikar, vagy a felügyelőbizottság tagjai tiszteletdíjra nem számíthatnak. A földművelésügyi miniszter most arról értesítette a mozgalom vezetőit, hogy tekintettel a szövetkezet szociális jelentőségére, szívesen adományoz részére baromfi-keltető gépeket és kiállításba helyez nagyobb pénzsegélyt is, mielőtt a szövetkezet megkezdi működését. Mivel az alaptőkét már jegyezték, a közeli napok egyikén megtartja alakuló ülését az első magyar baromfitegyéztető szövetkezet, melynek élén a vidéki társadalom vezetői állanak és amely nem haszonra van bázisra, hanem csupán a küzönségben rejlő erők kihasználására.

Gabona üzlet.

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.03

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Osztrák hitelrészvény	—	603.—
Jelzálogbank	—	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Magyar bank	—	531.—
Közuti vasut	—	651.—
Városi villamos	—	373.—
Salgótarjáni köszén	—	713.—
Rimamurányi	—	689.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

műasztalos

Szacsvey-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nívásra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Ez a „Muki” művész

szájharmonika dobbal. Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi bőrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ara tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona. **Wagner a „Hangszer Király”** országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

ÓVÁS: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

DEUTSCH SIMON

MŰBÚTOR ASZTALOS

NAGYVÁRAD, ÓR-UTCA 6.

Ajánlja saját készítményű hálószoba-, ebédlő-, előszoba- és konyha modern kivitelű berendezéseit, melyekből háló- és ebédlő-szoba állandóan nagy raktár. Javítások jutányos árban. Költségvetés díjtalan. Levelekre válasz. Meghívásra azonnal jövek.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Hanincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szzlági Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olesó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyóra
készítő telepe.
Olcso árak, több
évi jótállás.
**Villanyerő
berendezés.**

Kivánatra árjegyzéket
bérmentve küld

LENGYEL JÓZSEF

épület- és díszmű-bádogos, vízvezeték-, fürdő-
szoba- és szagtalan angol klozet berendező

elfogad

házak, tornyok, kastélyok
állandó jókarban tartását

Költségvetéssel egy helyben, mint vidékre
díjtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő telep:

Beöthy Ödön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338 szám.

Új női kalap üzlet!

Tisztelettel értesitem az uri hölgy-
közönséget, hogy a mai kor igé-
nyeinek megfelelő

női kalap üzletet nyitottam

Nagy Sándor-utca 1. sz. alatt
Izsák Lidia mellett. Raktáron tartok
eredeti párisi és bécsi model-
leket, ugyszintén alakítások
modellek után a legnagyobb
gonddal és jutányos áron ké-
szülnek. A t. hölgyközönség b.
pártfogását kéri tisztelettel

Weisz Vilmosné.

Hallatlan olcsó árban
szállít!

Nemes Károly

épület- és műbútor-asztalos
N.-Varad, Beöthy Ödön-utca 47.

Ebédlő-,
háló-,
konyha-,
cseléd- és
előszoba

berendezéseket. Író-asztalok igen
jutányosan kaphatók.

**Épület munkákra
költségvetés díjtalan.**

Levelekre válasz.

Hirdetmény.

A városi tejközpont f. évi december
1-én kezdi meg a tejárusítást. A pasteu-
rizált tejnek literenkénti ára palackokban
házhoz szállítva **28 fillérben** állapít-
tatik meg. Megrendelések, melyek csak
e hó végéig fogadtatnak el, akár a
városi tejkesterhez (rendőrségi épület)
akár pedig a 651. sz. telefonállomáshoz
(városi jeggyár) intézendők.

Nagyvárad, 1912. október 8.

Városi tanács

Kiadó üzlethelyiség

Rákóczi-u. 9.

Értekezhetni a nagyváradai tiszt-
viselők fogyasztási szöveteke-
zésében.

Szalonna, prima,
pörkölt, nehéz áru leg-
jutányosabban kapható.
Mindennemü termények
vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank
és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.
árusztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

Kajári Dezső

villamosvilágítási vállalata

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamos vilá-
gítási és erőátviteli házitelefonszám
berendezéseket. Motor és dinamó
tekeréscserék és szakszerű javítások.
**Izléses kivitelű csillárokat rajz-
szerint készít és átalakít. Éjjeli
ügyeletes szolgálatait.**

Telefonszám 1192.

Saját üzletemben készült **mindszenti**

koszorúk

nagy választékban, olcsó árak mel-
lett. Egyedül nálam kapható összerakható

sirlámpák

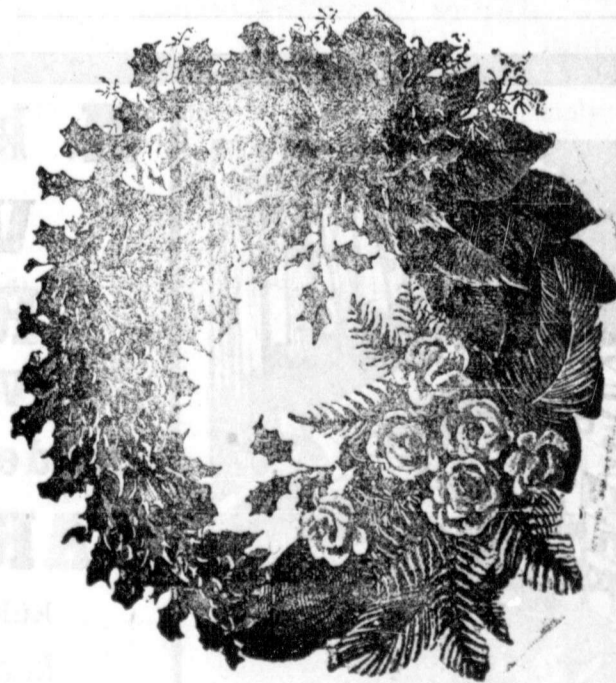
darabja 30 és 50 fillér.

Szíves pártfogást kér teljes tisztelettel

Palásthy Gyula

Szent János-utca 4. sz.
(Kispipával szemben)

Helyi és vidéki telefon 995. sz.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénés hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség.

Csuz, köszvény, ischiás, izadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyulva, javultán a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pocró-czózzal helyként 56 koronába kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirta, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az igazgatóság.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeltes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Utlarok.

lampa

állandóan nagy választékban kaphatók.

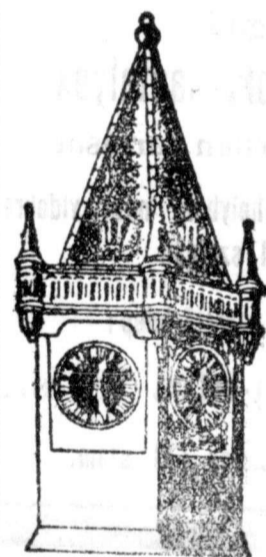
Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Sarkady és Szánthó TORONYÓRA GYÁRA

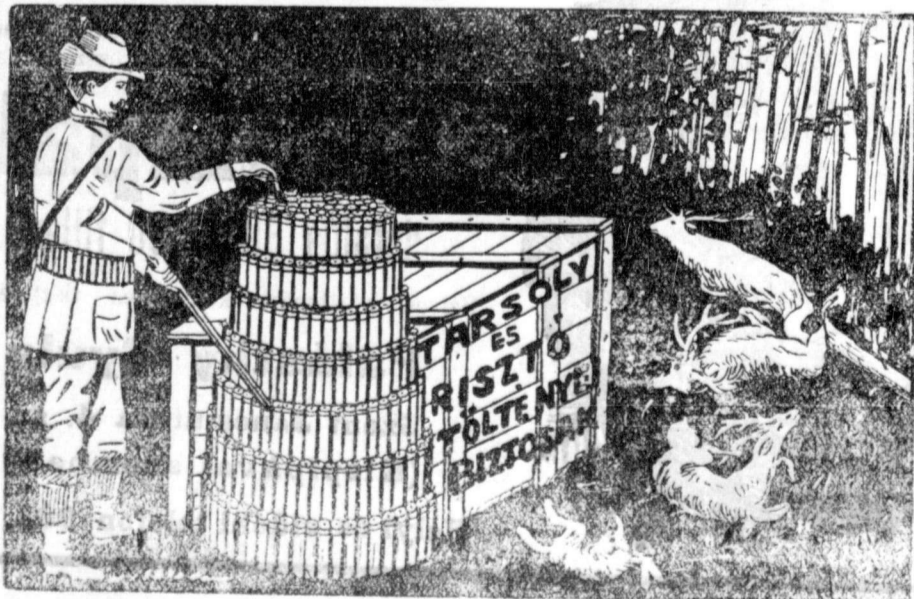
Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBEVI JÓTALLÁS.
Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kivanatra
Saját ház.

M. kir. lőpor-áruda Vadászfegyverek Revolverek

Vadászati felszerelések

Eredeti Valtersdorfi töltények

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

Telefon 390.